

WIE STEEKT DE DRAAK?

Verhalen voor mensen die
Nederlands leren lezen

Wilmy van Ulft
m.m.v. Theo Meder

Boom

VOORWOORD

Na het succes van *Water bij de melk* en *Beren op de weg* ligt er nu een nieuwe bundel met verhalen voor mensen die Nederlands leren lezen: *Wie steekt de draak?* Dit keer komen de verhalen niet uit verschillende landen, maar slechts uit één land, namelijk Nederland. Hier moet gelijk bij gezegd worden dat verhalen zich over het algemeen niet binnen landsgrenzen laten vangen. De thema's, motieven en plots komen ook in andere landen voor. Maar alle verhalen in deze bundel hebben op een zeker moment gecirculeerd in de Nederlandse verteltraditie en daarom mogen we ze Nederlands noemen.

Voor *Wie steekt de draak?* is geput uit de Volksverhalenbank van de Lage Landen, een databank vol Nederlandse en Vlaamse sagen, sprookjes, legenden, moppen, raadsels en broodjeaapverhalen, opgezet en beheerd door het Meertens Instituut in Amsterdam. Dit onderzoeksinstituut houdt zich bezig met taal en cultuur in Nederland en de Nederlandse taal en cultuur in de wereld.

De gekozen verhalen zijn niet van vandaag of gisteren, maar van lang geleden. De oudste verhalen komen uit de middeleeuwen. Over sommige dingen dachten mensen vroeger anders dan nu en dat zie je hier en daar terug in de verhalen. Daarnaast moeten deze verhalen niet gezien worden als geschiedschrijving, ook al worden er soms historische details genoemd, zoals in het verhaal over Kinderdijk. Het zijn fictieve verhalen, vol magie, bovennatuurlijke wezens, koningen en sprekende dieren en

er wordt veelvuldig gebruik gemaakt van uitvergrotingen en tegenstellingen, zoals arm & rijk, dom & slim en goed & slecht. Toch geven de verhalen ons wel een inkijkje in de Nederlandse samenleving en cultuur. Zo kennen wij in ons kikkerlandje bijvoorbeeld veel verhalen waarin water een belangrijke rol speelt, komt hoogmoed voor de val, zoals het vrouwtje van Stavoren en de inwoners van Westenschouwen ondervonden, en houden we elkaar (en de duivel) graag een beetje voor de gek.

Elk verhaal staat drie keer in de bundel. De A-versie is het eenvoudigst en is, met korte zinnen en veel eenlettergrepige woorden, geschikt voor lezers (op weg naar) niveau A1. In de B-versie, geschikt voor lezers van ongeveer niveau A2, worden de zinnen langer en wordt een uitgebreidere woordenschat gebruikt. Versie C is geschikt voor de meer gevorderde lezers, ongeveer niveau B1. Op deze manier kan elke leerling of cursist het verhaal op diens eigen niveau lezen en kan er toch met de hele groep over hetzelfde verhaal gepraat worden. Dit maakt de bundel heel geschikt voor gebruik in heterogene groepen.

Cursisten kunnen met deze bundel natuurlijk ook zelfstandig oefenen met lezen.

Achterin het boek wordt bij elk verhaal een korte toelichting gegeven en zie je waar het verhaal terug te vinden is in de Volksverhalenbank van de Lage Landen.

We hopen van harte dat de aanstekelijke verhalen en kleurrijke tekeningen in deze bundel uitnodigen tot lezen, klassikaal of individueel, stil of hardop. Luisteren -en meelesen- kan

natuurlijk ook. De verhalen kunnen worden voorgelezen in de klas, maar zijn eveneens te beluisteren op de website, waar alle verhalen zijn ingesproken. De verhalen lenen zich goed voor creatieve werkvormen. Er kan klassikaal of in groepjes worden nagepraat over de verhalen en misschien zijn er cursisten die zelf een verhaal willen vertellen. Of een eigen verhaal willen schrijven. Laat cursisten tekenen wat ze horen of speel een verhaal na door middel van een rollenspel. Op de website vind je allerlei lesideeën en voorbeelden, waaronder het filmpje *Tijger in de val*, gemaakt door docent Elsbeth en haar cursisten.

Oefening baart kunst en dat geldt zeker ook voor leren lezen in een nieuwe taal. Hopelijk helpt deze bundel leerlingen en cursisten op een prettige manier hun leesvaardigheid te verbeteren. En wie weet brengen deze oude verhalen weer nieuwe voort.

Wilmy van Ulft
Theo Meder

INHOUD

Voor de lezer	9	
1	Het vrouwtje van Stavoren	11
2	De draak van Gelre	19
3	De basilisk van Utrecht	27
4	De soepsteen	37
5	Ellert en Brammert	43
6	De handen, de voeten en de buik	51
7	Koude voeten	58
8	De duivel en de brug	65
9	Burgemeester Os	75
10	Uit en over, uit en door	85
11	Eieren	93
12	Kinderdijk	101
13	De zeemeermin van Westenschouwen	108
14	De vis met de bel	115
15	De witte wieven	123
16	Kleren voor de kabouter	131
17	De weerwolf	141
18	De leeuw en de muis	149
19	De appelvangproef	157
20	Het meisje en de koning	167
Herkomst verhalen en bronnen	179	

VOOR DE LEZER

Dit is een boek met verhalen uit Nederland. De verhalen zijn oud en ze zijn niet waar. Maar ze zijn wel leuk om te lezen. Ze gaan over goede en slechte mensen, arme en rijke mensen, domme en slimme mensen, gewone mensen en koningen. Ze gaan over dieren die kunnen praten. En over meerminnen, draken, kabouters, heksen en reuzen. Wat zijn dat? Dat lees je in het boek.

Elk verhaal staat drie keer in het boek. Verhaal A is het makkelijkst (niveau A1). Verhaal B is een beetje moeilijker (niveau A2). Verhaal C is voor gevorderde lezers (niveau B1). Je kunt een verhaal lezen op jouw niveau.

Wil je liever luisteren naar een verhaal? Dat kan ook. Ga dan naar de website bij dit boek. Op de website worden alle verhalen voorgelezen.

Veel plezier met lezen! En misschien kun jij zelf ook een verhaal vertellen?

Wilmy van Ulft
Theo Meder

1 HET VROUWTJE VAN STAVOREN

In de stad Stavoren woonde een rijke vrouw.
Haar man was dood.
Ze was een weduwe.

De weduwe had veel schepen.
Die schepen gingen naar verre landen.
De schepen haalden mooie spullen voor de vrouw.

Op een dag zei de weduwe:
'Ik wil het mooiste op de hele wereld.'
En ze stuurde een schip om het te zoeken.

Na een lange reis kwam het schip terug.
Het schip zat vol met graan.
Gezond en lekker graan om brood en koekjes mee te bakken.
De weduwe werd heel boos.
Ze riep: 'Graan? Graan is niet het mooiste op de wereld!
Ik wil geen graan! Weg ermee!'
En ze gooide het graan in de zee.

Een arme, oude man zag dat.
Hij zei: 'Pas op, vrouw.
Graan weggooien is niet goed.
Je moet blij zijn met de dingen die je hebt.
Anders word je arm.'

De weduwe lachte.
Ze pakte een gouden ring van haar vinger.
Ze zei: 'Zie je deze ring, oude man?
Als deze ring naar mij terugkomt, dan word ik arm.'
En ze gooide de ring ver weg in de zee.

Op een dag at de weduwe vis.
Ze sneed de vis met haar mes.
Ze zag iets glimmen in de vis.
In de vis zat haar gouden ring!
De ring was teruggekomen.
Het graan dat in de zee lag werd zand.
En door dat zand konden de schepen niet varen.
Er kwam een storm, harde wind en regen.
Alle schepen van de weduwe gingen kapot.
Haar huis ging ook kapot.

Nu was de weduwe arm.
Ze had geen schepen meer.
Ze had geen huis meer.
Ze moest mensen vragen om een beetje brood.

In de zee bij de stad Stavoren groeit elk jaar graan.
Het graan groeit op de plek waar de weduwe graan in het water gooide.
Maar het graan is niet goed.
Mensen kunnen het graan niet eten.